

**UNIVERSITATEA „OVIDIUS” DIN CONSTANȚA
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE UMANISTE
DOMENIUL DE DOCTORAT FILOLOGIE**

**REZUMATUL
TEZEI DE DOCTORAT**

***„SISTEMUL MITONIMIC
ÎN LIMBA ROMÂNĂ”***

**Conducător de doctorat:
Prof. univ. dr. Petre Gheorghe Bârlea**

**Student-doctorand:
Ana Maria Lazăr (Panțu)**

CONSTANȚA, 2013

PLANUL LUCRĂRII

1. INTRODUCERE

- 1.1. Motivație
- 1.2. Stadiul cercetărilor
- 1.3. Materialul de lucru
- 1.4. Metodele de lucru
- 1.5. Precizări terminologice

2. STRUCTURA GRAMATICALĂ A MITONIMELOR

- 2.1. Relația „mit – basm – nume” în textele mitofolclorice
- 2.2. Gramatica mitonimelor
 - 2.2.1. Specificul flexiunii mitonimelor
 - 2.2.2. Categoria genului gramatical
 - 2.2.2.1. Analiza semantică a genului gramatical
 - 2.2.2.2. Analiza lexicomorfologică a genului gramatical
 - 2.2.2.3. Mărci formale ale categoriei genului
 - 2.2.2.4. Subgenul personal al mitonimelor
 - 2.2.3. Categoria numărului gramatical
 - 2.2.4. Categoria cazului gramatical
 - 2.2.5. Categoria gramaticală a determinării
- 2.3. Considerații statistice
- 2.4. Concluzii cu privire la gramatica mitonimelor

3. ANALIZA MITONIMELOR DIN PERSPECTIVĂ LEXICOMORFOLOGICĂ 121

- 3.1. Mitonime formate prin derivare
 - 3.1.1. Derivatele cu sufixe diminutive
 - 3.1.2. Derivatele cu sufixe augmentative
 - 3.1.3. Alte tipuri de derivate sufixale
- 3.2. Mitonime formate prin compunere
 - 3.2.1. Substantiv+Substantiv
 - 3.2.2. Substantiv+Adjectiv
 - 3.2.3. Substantiv+Verb/Verb+Substantiv
 - 3.2.4. Structuri locuționare adverbiale
 - 3.2.5. Structuri frazeologice dezvoltate
- 3.3. Mitonime formate prin conversiune
 - 3.3.1. Mitonime deadjectivale
 - 3.3.2. Mitonime deverbative
 - 3.3.3. Mitonime deadverbale
- 3.4. Considerații statistice
- 3.5. Concluzii cu privire la analiza lexicomorfologică a mitonimelor românești

4. VALORILE EXPRESIVE ALE MITONIMELOR

- 4.1. Denotație și conotație în structura mitonimelor
- 4.2. Figuri bazate pe izofonie
- 4.3. Figuri ale plasticității
 - 4.3.1. Epitetul
 - 4.3.2. Prolepsa și omeoza
 - 4.3.3. Descripția plasticizantă
- 4.4. Ambiguitatea creată prin analogie
 - 4.4.1. Comparația
 - 4.4.2. Metafora, metonimia și sinecdoca
 - 4.4.3. Personificarea
- 4.5. Ambiguitatea creată prin substituție
- 4.6. Figurile insistenței
- 4.7. Concluzii cu privire la expresivitatea mitonimelor

5. ONOMASIOLOGIA ȘI SIMBOLISTICA MITONIMELOR

- 5.1. Grupe onomasiologice de mitonime
 - 5.1.1. Universul
 - 5.1.2. Ființe cu trăsături umane
 - 5.1.3. Ființe supraumane (cu caracteristici umane)
 - 5.1.4. Interegnuri, abstracțiuni, personificări
- 5.2. Simboluri onomasiologice
 - 5.2.1. Simboluri ale universului uman
 - 5.2.2. Simboluri ale spațiului celest
 - 5.2.3. Simboluri solare
- 5.3. Considerații statistice
- 5.4. Concluzii cu privire la clasificarea onomasiologică a mitonimelor

6. STRUCTURA ETIMOLOGICĂ A MITONIMELOR ROMÂNEȘTI

- 6.1. Între descriere și analiză etimologică
- 6.2. Straturi etimologice ale mitonimiei românești
 - 6.2.1. Elemente de substrat
 - 6.2.2. Fondul latin al mitonimiei românești
 - 6.2.3. Superstratul slav al mitonimelor românești
 - 6.2.4. Adstraturi și influențe diverse
 - 6.2.4.1. Termeni de origine grecească
 - 6.2.4.2. Termeni de origine ebraico-aramaică
 - 6.2.4.3. Termeni de alte origini
 - 6.2.4.4. Mitonime cu etimologie necunoscută
 - 6.2.4.5. Mitonime fără corespondență în lexicul comun
- 6.3. Considerații statistice
- 6.4. Concluzii cu privire la structura etimologică a mitonimelor

7. CONCLUZII

8. BIBLIOGRAFIE

9. ANEXE

„*SISTEMUL MITONIMIC ÎN LIMBA ROMÂNĂ*”

REZUMAT

Lucrarea noastră propune o abordare interdisciplinară a unuia dintre cele mai ciudate și mai interesante segmente ale lexicului – mitonimele. Fiind vorba despre onomastica mitologică, se înțelege că obiectivele pe care le-am urmărit au vizat deopotrivă cele două domenii clar implicate în formarea acestui tip de cuvinte – lingvistica și mitologia. Cercetarea monografică a sistemului mitonimic românesc implică, însă, și alte domenii ale cunoașterii umane: etnologia și folclorul, antropologia culturală etc.

Premisa de la care am pornit a fost aceea că mitonimele, puțin cercetate, în general, și niciodată, până acum, într-o viziune sistematică, integratoare, monografică, pot oferi o perspectivă nouă asupra resurselor limbii române de îmbogățire a vocabularului prin mijloace interne, în primul rând, dar și prin mijloace externe (împrumuturi) și mixte (calcuri lingvistice). Am luat în considerare faptul că mitonimele reprezintă o probă de creativitate lexicală de tip special, întrucât limba în acțiune (*recte*, vorbirea) își manifestă valențele gramaticale, fonetice, lexicale și stilistice sub imperiul legilor cu totul particulare ale genezei miturilor. Este vorba despre dinamica puternică a temelor, motivelor și simbolurilor mitice, care impun răsturnări de situații, metamorfoze neașteptate, transferuri rapide între real și imaginar (comprimarea sau dilatarea timpului și a spațiului, transgresarea limitelor fizice și intelectuale ale personajelor etc.).

Premisa noastră s-a confirmat în bună măsură, chiar dacă analiza detaliată a mecanismelor de structurare a mitonimelor relevă aspecte cu totul neașteptate ale formării cuvintelor în limba română, uneori în totală contradicție cu specificul sistemului standardizat al acesteia și consemnat ca atare în lucrări canonice de specialitate.

Materialul de lucru pe care l-am folosit pentru studiul nostru a constatat în texte mitofolclorice, proza populară, în principiu, completată, în unele cazuri, pentru comparații și detalieri necesare, cu textele înregistrate ale altor specii mitofolclorice, care conservă, în egală măsură, reminiscențe mitice

(mentalități, superstiții, credințe, ritualuri) și fapte străvechi de limbă românească – descântece, colinde, cimilituri, invocații ritualice etc.

Metodele de cercetare s-au grupat, în principiu, în jurul așa-numitei „lingvistici mitologice”. Derivată din vechiul comparatism istoric, aplicat în lingvistică și mitologie, metoda a creat o adevărată școală în analiza miturilor – cu teorii diverse, dar complementare. Noi am utilizat mai ales principiile, metoda de lucru și instrumentele de analiză susținute de teoria metaforei, ca sursă a miturilor. Ideea centrală este că la baza oricărui mit stă un cuvânt.

Am acordat un spațiu relativ mare analizei gramaticale propriu-zise, întrucât am dorit să vedem în ce măsură numele personajelor mitofolclorice se încadrează în specificul general al onomasticii, ca subclasă nominală cu statut bine delimitat. Diferențe pe care le-am constatat, față de sistemul onomastic general românesc (antroponime, toponime, zoonime etc.), nu sunt foarte numeroase, dar sunt suficiente ca să asigure mitonimiei un loc aparte în acest complex sistem: dinamica singular/plural funcționează după legi speciale, determinarea prin „articol hotărât” (adevărat sau aparent) este mai frecventă, compunerea este mai productivă în configurarea unor lexeme care ar fi trebuit să constituie doar prenume de ființe fabuloase.

Structura lucrării reflectă această manieră complexă de abordare a corpusului de termeni în discuție. După capitolul teoretic introductiv, am consacrat un prim capitol de analiză propriu-zisă *gramaticii mitonimelor*. Mai precis, am descris modul particular în care se manifestă categoriile gramaticale ale genului, numărului, cazului mitonimelor, precum și al determinării acestora (prin articole, adjective etc.). Mitonimele confirmă încă o dată, dintr-o perspectivă cu totul nouă, faptul că limba română acceptă ușor situațiile de redundanță morfo-sintactică.

Pe de altă parte, dincolo de toate aceste abateri de la normă, prin respectivele paradigme „defective”, pentru ceea ce este normat ca standard în gramaticile descriptive, gramatica mitonimelor se vedește incredibil de conformistă. Povestitorul popular pare să aibă cultul clarității, al corectitudinii simplificatoare, căci alege, în cele mai multe dintre enunțuri, forma „clasicizată”, „normală”, codificată prin uz în limba română corectă. Puținele inovații și apeluri la forme nonstandardizate de sistemul limbii apar în situații în care fluxul narațiunii trebuie să conducă spre esența isprăvilor înfăptuite de personajele mitologice prin aplicarea principiului „economiei vorbirii”. Abia la un alt nivel, al semnificației mitologice, se ajunge la sugestiile simbolizatoare. Și acestea se realizează prin structura internă a mitonimelor și prin relațiile dintre purtătorii acestor nume mitologice.

Următorul capitol a vizat *structura lexicomorfologică a termenilor mitonimici* – formele derivate, compuse, create prin conversiune, inclusiv locuțiunile, frazeologismele, construcțiile metaforice care desemnează personajele basmelor românești. În contradicție cu majoritatea numelor

comune, asupra cărora mecanismele derivării acționează masiv, mai ales în sensul sufixării prin cele circa 700 de morfeme afixale, numele de personaje mitice abia dacă folosesc douăzeci de asemenea formațiuni morfematice. „Calificativul”, ca noțiune logico-semantică specifică unui nume propriu, având în vedere efectul său individualizator, definitoriu pentru subclasa în discuție, funcționează aproape exclusiv prin cele două serii de sufixe cantitativ-calificative, respectiv, diminutivalele și augmentativele. Chiar și în cadrul acestora, inventarul de afixe românești nu este epuizat. Cele două sugerează diformitățile unor personaje tipice – piticii etc. sau, dimpotrivă, balaurii, căpcăunii –, după cum exprimă și intensitatea maximă a unor stări, manifestări fizice etc. Este, însă, frapantă absența sufixelor de calificare propriu-zisă, de tipul *-os*, *-iu* etc., în situația în care, cum spuneam, numele proprii exprimă, prin definiție, calități de diverse categorii ale persoanelor/personajelor purtătoare. În cazul de față, povestitorii populari preferă calificarea contextuală și sintagmatică, în locul celei paradigmatică.

Am remarcat numărul mare, depășind sensibil procentul de 50%, al numelor compuse, în care unul dintre elementele compunerii, primul, dar mai ales al doilea, preia rolul de epitet clasificator, individualizator, care confirmă nu numai statutul de nume propriu al structurii respective, ci și pe cel de ființă supranaturală al purtătorului ei: *Făt-Frumos*, *Ileana Cosânzeana*, *Alimon-Voinicul*.

În compensare, totuși, pare să acționeze conversiunea, ca mijloc intern de generare a mitonimelor. Numele proprii sunt, prin natura lor, niște rezultate ale conversiunii, cu efecte de antonomază, la nivelul expresiv. Dar, în cazul mitonimelor, ea acționează mai subtil, căci în profunzimea cuvintelor transformările se repetă sau se refac de două sau chiar de trei ori, până la faza de înregistrare și relativă fixare a termenilor în colecțiile de referință.

Cele trei mijloace de îmbogățire a limbii prin mijloace interne acționează solidar, de obicei, rezultatul fiind un corpus mitonimic bogat și încărcat de semnificații și simboluri.

Simbolistica, adesea foarte complicată și foarte încifrată, a acestor nume nu poate fi interpretată dacă nu încercăm să stabilim o ordine, fie ea și numai cu caracter metodologic, în acest amalgam de ființe/obiecte/concepte/nume comune/nume proprii. Pentru completarea relației dintre nume și simbolul său, mai mult sau mai puțin descifrabil, la prima vedere, am analizat într-un capitol separat *valorile expresive ale mitonimelor*. De vreme ce una dintre premisele noastre a fost aceea că un nume de personaj mitologic înseamnă un epitet metaforic, dezvoltat apoi în metaforă propriu-zisă, alegorie, structură narativă mitologică etc., era normal să încercăm să schițăm măcar o descriere sistematică a tropilor și figurilor de stil din sfera cuprinzătoare a proceselor alegorizării: epitetele descriptive, metafora, metonimia și sinecdoca; hiperbola și eufemismul, personificarea și prosopopeea, ironia, calamburul, figurile fonetico-prozodice (eufonia, asonanța, ritmul interior, rima celor două sau mai multe elemente ale unui nume compus) ș.a.

În felul acesta, mitonimele își confirmă rolul lor de structuri metaforice generatoare de mituri, potrivit teoriei lingvisticii mitologice, căci toate se grupează în jurul metaforei, în fapt.

Restructurate în manieră mitopoetică (în *stileme* sau *mitostileme*) ele sunt pe cât de numeroase, dacă le analizăm separat, după grilele retoricii clasice sau ale stilisticii lingvistice, pe atât de diversificate, ca mecanisme de funcționare. Dar toate se pot reduce la câteva procedee sintetizatoare, motiv pentru care nici nu am mai realizat o sinteză statistică, așa cum am procedat la analiza din toate celelalte perspective. În principiu, este vorba despre următoarele construcții expresive:

atributul, emblema, analogia, metafora, alegoria, parabola, simbolul.

Acestea caracterizează mitul, în general, definit ca *relatare dramatizată a unei credințe*, transformată în *act ritualic*. Agenții unor asemenea acte, în versiunile lor narrative mitofolclorice, sunt purtătorii respectivelor nume, pentru care *semnele* figurative ale funcțiilor mitice se pot reduce la trei: *alegoria, metafora, simbolul*.

Un capitol a fost dedicat *analizei onomasiologice a mitonimelor*. Particularitatea narațiunilor cu substrat mitologic de a utiliza pe scară largă metamorfoza, ca sursă a configurării agenților prin care se înfăptuiesc acțiunile ritualice de re-facere a actelor întemeietoare din *illo tempore* (călătoriile inițiatice, depășirea probelor/piedicilor în calea cunoașterii Universului și a desăvârșirii propriei personalități a eroului civilizator etc.), impune o ordonare a numelor după natura referentului real din care provine: plante, arbori, animale, păsări, astre, forme de relief, elementele Universului – Cerul, Pământul Aerul, Apa –, fenomene ale naturii, abstracțiuni, calități și defecte umane etc. Toate acestea pot fi personificate, combinate între ele, transformate reciproc, deseori prin procese reversibile, sau repetabile, în serii logice și onomasiologice diferite. Și toate „trebuie să poarte un nume”.

În sfârșit, *structura etimologică a mitonimelor* a fost analizată într-un capitol separat, după ce scurte inversiuni etimologice au fost întreprinse în toate celelalte capitole, prin forța lucrurilor, având în vedere caracterul structural, puternic interrelațional, al diverselor componente ale sistemului mitonimic, ca parte integrantă din sistemul limbii. De fapt, în acest capitol am realizat mai mult o ordonare și o descriere a straturilor etimologice cărora le aparțin diversele grupuri de nume proprii „imaginare”. Scopul acestui demers a fost acela de a stabili eventuale conexiuni diacronice între evoluțiile limbii și evoluțiile mitologiei românești, pe de o parte, și relevarea unor sensuri ascunse ale termenilor care desemnează personaje mitice, pe de altă parte. Cel dintâi obiectiv s-a realizat numai în măsura în care s-a infirmat una dintre premisele noastre, aceea că ar putea exista o corespondență între etapele de dezvoltare ale limbii române și etapele de evoluție ale mitologiei românești. Nu există o asemenea corespondență: chiar cele mai vechi urme de gândire mitică (atâta cât pot fi datate

și acestea) sunt exprimate prin formele limbii din epoca culegerii lor, nu din epoca genezei lor, eventual, cu unele reminiscențe fonetice, gramaticale și lexicosemantice dintr-o perioadă anterioară. Al doilea obiectiv al acestui demers s-a concretizat în rezultate mult mai eficiente, în sensul că explicațiile referitoare la conținutul și formele vechi ale unor cuvinte au fost de natură să completeze grupele onomasiologice stabilite *ab initio*.

Cu toate aceste inconveniente, descrierea structurii etimologice a mitonimelor creează o imagine nouă a acestui segment onomastic românesc. Uneori, el confirmă structura generală a lexicului: dominația elementului latin, productivitatea cuvintelor din VF etc.

Interesant este faptul că această analiză corectează imaginea creată din alte perspective asupra sistemului mitonimic. Am văzut, la locul potrivit, că derivarea nu este foarte frecvent utilizată în formarea mitonimelor, ceea ce contravine organizării lexicosemantice generale a românei. Aflăm acum, însă, că în structurile interioare, pe baze străine, la origine, ea generează în mod eficient forme noi:

Teodor, Teodora, Toderăș, Toderică, Toderița,
Vasile, Vasilică, Vasilache ș.a.

Pe de altă parte, limbi care nu fac parte din straturile etimologice istorice ale lexicului românesc sunt productive în onomastică, așa cum se întâmplă cu vechea limbă ebraico-aramaică.

Cercetările antropologice actuale confirmă faptul că omul, prin natura sa, nu poate trăi fără mit. Acesta este motivul pentru care miturile nu vor dispărea niciodată. Ele circulă în timp și spațiu, se remodelează permanent, adaptându-se epocilor și mentalităților configurate geografic și etnocultural, menținând vii aceleași nuclee esențiale: lupta dintre bine și rău, aspirația spre absolut, speranța de depășire a condiției de muritori a oamenilor, integrarea în natură și în cosmos etc. Or, întrucât mitonimele desemnează într-o manieră atât de complexă și atât de profundă tocmai actanții reprezentării mitologice a lumii, cunoașterea mecanismelor lor de alcătuire și de funcționare constituie o cale de descifrare a miturilor. Știm, astăzi, că miturile, chiar dacă vorbesc despre zei, demoni, zâne, animale năzdrăvane etc., au în centrul lor de interes Omul. Cercetarea noastră a relevat, între multe altele, că mitonimele formate prin metaforizarea cuvintelor comune care desemnează universul uman sunt cele mai numeroase în acest sistem (reprezentând aproape 80% din inventarul antonimic). Este încă o dovadă, obținută dintr-o perspectivă inedită, că miturile au, cum spuneam, un caracter profund uman. Aceasta înseamnă că studiul sistematic al mitonimelor, așa cum am încercat noi să-l realizăm aici, poate contribui la cunoașterea unei trăsături foarte delicate – aceea a visului, care include speranțele, aspirațiile etc. – a naturii umane.

Cuvinte cheie: mitonime, mitologie, onomastică

BIBLIOGRAFIE

1. Surse

- AGRIGOROAIEI, E., 1981, *Țara neuitatelor constelații. Folclor arhaic românesc*, Iași: Editura Junimea.
- BÎRLEA, Ovidiu, 1966, *Antologie de proză populară epică*, vol. I-III, București: Editura pentru Literatură. Republicată selectiv în volumul *Petrea Făt-Frumos. Povești populare române*, București: Editura pentru Literatură, 1967.
- BOER, D.; STĂNESCU ARĂDANUL, M.V.; CACOVEANU, Șt., 1975, *Povești din Transilvania*. Ediție îngrijită de O. Bîrlea și I. Taloș, Cluj-Napoca: Editura Dacia.
- DENSUSIANU, O.; CANDREA, I.-A.; SPERANȚIA, T., 1906-1908, *Graiul nostru, I-II*, București: Socec et Comp.
- EMINESCU, M., 1979, *Literatura populară*, vol. I-II. Ediție îngrijită și prefată de D. Murărașu, București: Editura Minerva.
- FUNDESCU, I. C., 2010, *Basme, orații, păcălituri și ghicitori*, cu o introducere despre literatura populară de B. P. Hasdeu, București; Cf. și ed. a IV-a, revăzută și adăugită, 1896, București: Tipo-Litografia și Fonderia de Litere dor. P. Cucu și Editura Librăriei H. Steinberg, în: *Basmele Românilor*, vol. IV, București: Editura Curtea Veche.
- ISPIRESCU, P., 1988, *Legende sau basmele românilor*, vol. I-II. Ediție îngrijită de Aristița Avramescu, cu o prefată de Iorgu Iordan, București: Editura Cartea Românească.
- MARIAN, S. Fl., 2004, *Basme populare românești*. Ediție îngrijită, prefată, note și variante de Paul Leu, București: Editura „Grai și Suflet - Cultura Națională”.
- MARIENESCU, Atanasie Marian, 1994, *Arghir și Ileana Cosânzeana*, București: Editura Minerva.
- NICULIȚĂ VORONCA, Elena, 1998, vol. I-III, *Datinile și credințele poporului român adunate și așezate în ordine mitologică*, București: Editura Saeculum I.O. (Ed. I:1903, Cernăuți: Isidor Wiegler).
- OPRIȘAN, I. (ed.), 2005, *Basme fantastice românești*, vol. I-IX, București: Editura Vestala.
- PAMFILE, Tudor, 1976, *Basme*. Ediție îngrijită de V. Marian, Iași: Editura Junimea.
- PAMFILE, Tudor, 1997, *Sărbătorilela români*. Ediție îngrijită de Ioan Oprișan, București: Editura Saeculum I.O.
- PAMFILE, Tudor, 2000, *Mitologie românească*, Ediție îngrijită și prefată de Iordan Datcu. București : Grai și Suflet-Cultura Națională. (Ed.I: 1916-1924).
- POP-RETEGANUL, I., 1986, *Povești ardelenesti. Basme, legende, snoave, tradiții și povestiri*. Ediție îngrijită și studiu introductiv de V. Netea, București: Editura Minerva.

- POPESCU, N.D., 2010, *Carte de basme. Culegere de basme și legende populare*, ed. a III-a, în: *Basmele Românilor*, vol. V, București: Editura Curtea Veche.
- SBIEREA, I. G. , 1971, *Povești și poezii populare românești*. Ediție îngrijită și prefață de Pavel Țugui, București: Editura Minerva.
- SCHOTT, Arthur; SCHOTT, Albert, 2003, *Basme valahe*. Traducere, prefață și note de Viorica Nișcov, Iași: Editura Polirom.
- SLAVICI, Ioan, 1967, *Zâna Zorilor*. Ediție de Zina Molcuț, București: Minerva.
- STAUFÉ, L. A., 2010, *Basme populare din Bucovina*. Traducere din limba germană, cuvânt introductiv și note de Viorica Nișcov București: Editura Saeculum I.O.
- STĂNCESCU, D., 1970, *Sora Soarelui. Basme culese din popor*. Ediție îngrijită de Iordan Datcu. Prefață de I. C. Chițimia, București: Editura Minerva.
- ȘĂINEANU, Lazăr, 1978, *Basmele române în comparațiune cu legendele antice, clasice și în legătură cu basmele popoarelor învecinate și ale tuturor popoarelor romanice*. Ediție îngrijită de Ruxandra Niculescu. Prefață de Ovidiu Bîrlea, București: Editura Minerva.
- TEODORESCU, G. Dem. , 1968, *Basme române*. Ediție îngrijită, prefață și rezumate în limba franceză de Stanca Fotino, București: Editura pentru Literatură.
- VASILIU, Al., 1984, *Literatură populară din Moldova*. Ediție critică și studiu introductiv de P. Ursache, București: Editura Minerva.
- ***, 1979, *Cele trei rodii aurite. O istorie a basmelor românești în texte*. Prefață, antologie, bibliografie și traduceri de Viorica Nișcov, București: Editura Minerva.
- ***, 2003, *Antologia basmului cult românesc*. Vol. 1-2. Ediție îngrijită de Ioan Șerb, București: Editura „Grai și Suflet- Cultura Națională”.
- ***, 2010, *Basmele românilor*, vol. I-X, București: Editura Curtea Veche.

2. Referințe

- AARNE, Antti; THOMSON, Stith, 1961. *The Types of the Folktale: A Classification and Bibliography*, Helsinki: The Finnish Academy of Science and Letters.
- AGA, V. (Pr.), 1935, *Simbolistica biblică și creștină. Dicționar enciclopedic (cu istorie, tradiții, legende, folclor)*, Timișoara.
- ANGELESCU, S., 1999, *Mitul și literatura*, București: Excellens Univers.
- AROUI, Jean-Louis (éd.) , 2009, *Toward a Typology of Poetic Forms. From language to metrics and beyond*, Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- AVRAM, Mioara, 1997, *Gramatica pentru toți*, București: Editura Humanitas.

- BAHTIN, Mihail, 1982, *Probleme de literatură și estetică*. Traducere de Nicolae Iliescu, prefața de Marian Vasile, București: Editura Univers.
- BARBU-MITITELU, Verginica, 2006, „Tipare lexico-sintactice de actualizare a hiponimiei”, în: *Limba Română. Stadiul actual al cercetării*, coordonator Gabriela Pană Dindelegan, București: Editura Universității din București.
- BARBU, N.I.; TOMESCU I., 1969, *Gramatica limbii latine*, București: Editura Didactică și Pedagogică.
- BÂRLEA, P. Gh., 2000, *Introducere în studiul latinei creștine*, București: Editura „Grai și Suflet – Cultura Națională”.
- BÂRLEA, Petre Gheorghe (coord.), 2006, *Spații imaginare în literatura română pentru copii. Releveu*. Valahia University Press.
- BÂRLEA, Petre Gheorghe (coord.), 2006, *Spații imaginare și identități în literatura pentru copii*, București: Editura Muzeul Literaturii Române.
- BÂRLEA, Petre Gheorghe, 2006, „De la local la universal. Spațiile devenirii sau drumul către sine în literatura pentru copii”, în: *Spații imaginare și identități în literatura pentru copii*, București: Editura Muzeului Literaturii Române.
- BÂRLEA, Petre Gheorghe, 2006, *Spații imaginare și identități în literatura pentru copii*, București: Editura Muzeul Literaturii Române.
- BÂRLEA, Petre Gheorghe, 2007, *Ana cea Bună - Lingvistică și mitologie*, București: Editura „Grai și Suflet - Cultura Națională”.
- BÂRLEA, Petre Gheorghe, 2008, *Limba poveștilor populare românești*, București: Editura Academiei Române.
- BÂRLEA, Petre Gheorghe (coord.), 2009², *Dicționar de locuri imaginare în literatura română pentru copii*, București: Editura Muzeul Literaturii Române.
- BÂRLEA, P. Gh., 2011, „Lingvistică și mitologie. O abordare interdisciplinară a vocabularului” în: *Studies in Linguistics and communication*, București/Pitești: Editura Paralela 45, 2011, pp. 7-40.
- BÂRLEA, P. Gh., 2013², *Limba română contemporană...*, București: Editura „Muzeul Literaturii Române”.
- BARTHES, Roland, 1980, „Imaginarea semnului”, în: *Pentru o teorie a textului. Antologie “TelQuel”*, Introducere, antologie și traducere Adriana Babeți și Delia Șepețean-Vasiliu, București: Editura Univers, pp. 120-178.
- BARTHES, R., 1987, *Romanul scriiturii. Antologie*. Selecție de texte și traducere de Adriana Babeți și Delia Șepețean-Vasiliu. Prefață Adriana Babeți, București: Editura Univers.

- BARTHES, Roland, 1997, *Mitologii*. Traducere, prefață și note de Maria Carpov, Iași: Institutul European.
- BAUMGARTNER, Émile; MENARD, Pierre, 1999, *Dictionnaire étymologique ethistorique de la langue française*, Paris: Librairie Générale Française.
- BĂLAN MIHAILOVICI, Aurelia, 2003, *Dicționar onomastic creștin*, București: Editura Minerva.
- BĂRBULESCU, I., *Individualitatea limbii române și elementele slave vechi*, București, 1929.
- BENOIST, Luc, 1989, *Semne, simboluri și mituri*. Traducere de Smaranda Bădiliță, București: Humanitas (Ed. orig.: *Signes, symboles et mythes*, Paris: PUF, 1975).
- BENVENISTE, Emile, 1999, *Vocabularul instituțiilor indo-europene. Economie, rudenie, societate*. Traducere de Dan Slușanschi, București: Paideea (Ediția originală: 1969/1970, 2 vol., Paris: Minuit).
- BERCEANU, Barbu, 1971, *Sistemul gramatical al limbii române (econsiderare)*, București: Editura Științifică.
- BERDAN, Lucia, 1999-2001, „O problemă de etnolingvistică [*urs, ursi, urzi*], în: *Anuarul de Lingvistică și Istorie Literară*, XXXIX-XLI, Iași, 2001, pp.203-208.
- BERNEA, Ernest, 1985, *Cadre ale gândirii populare*, București: Editura Cartea Românească.
- BERNEA, Ernest, 1999, *Spațiu, timp și cauzalitate la poporul român*, București: Editura Humanitas
- BIDU-VRÂNCEANU, Angela, 2008, *Câmpuri lexicale din limba română*, București: Editura Universității.
- BÎRLEA, O., 1976, *Mică enciclopedie a poveștilor românești*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- BÎRLEA, Ovidiu, 1969, *Metoda de cercetare a folclorului*, București: Editura pentru Literatură.
- BÎRLEA, Ovidiu, *Folclorul românesc*, București: Editura Minerva.
- BÎRLEA, Ovidiu, 1974, *Istoria folcloristicii românești*, București: Editura Enciclopedică Română.
- BÎRLEA, Ovidiu, 1976, *Mică enciclopedie a poveștilor românești*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- BÎRLEA, Ovidiu, 1979/1994/1999, *Poetica folclorică*, București: Editura Univers.
- BLACKBURNE, Samuel, *Dicționar de filozofie*, București: Editura Univers Enciclopedic,
- BLAGA, Lucian, 1937/1994, *Trilogia culturii*, vol. III, *Geneza metaforei și sensul culturii*, București: Editura Humanitas.
- BLOOMFIELD, L., 1933/2003, *Language*, New York: Henry Holt.
- BOIA, Lucian, 2006, *Pentru o istorie a imaginarului*. Traducere din limba franceză de Tatiana Mochi, București: Humanitas.
- BOIA, Lucian, 2006, *Tinerețe fără bătrânețe. Imaginarul longevității din Antichitate până astăzi*,

Traducere din franceză de Valentina Nicolae, București: Editura Humanitas.

BRAGA, Corin, 1999, *Zece studii de arhetipologie*, Cluj-Napoca: Editura Dacia.

BRÉAL, M., 1877, *Mélanges de mythologie et de linguistique*, Paris: Hachette.

BRÉAL, M., 1897/2001, *Essai de sémantique. Science des significations*, Paris: G. Monfort.

BREBAN, Vasile; BULGAR, Gheorghe; GRECU, Doina; NEIESCU, Ilie; RUSU, Gheorghe; STAN, Aurelia, 1969, *Dicționar de expresii și locuțiuni românești*, București: Editura Științifică.

BRUNEL, P., 1974, *Le mythe de la métamorphose*, Paris: A. Colin.

BRUNEL, Pierre (sous la direction de), 1999, *Dictionnaire des mythes d'aujourd'hui*, Monaco: Editions du Rocher. Cf. și versiunea românească, *Miturile secolului XX*. Traducere de Sanda Oparin, București: Univers Image, 2003.

BORZA, Al. (coord.), 1969, *Dicționar etnobotanic*, București: Editura Academiei.

BUTURĂ, V., 1992, *Cultura spirituală românească*, București: Editura Minerva.

BUYSENS, E., 1937, „Du nom propre ou nom commun”, în: *Néophilologie*, XXIII, 1937, pp. 111-113.

CAMPBELL, Joseph, 1977, *Le héros aux mille et un visages*, Paris: Robert Laffont.

CANDREA, I.-A.; ADAMESCU, Gh., 1931, *Dicționarul enciclopedic ilustrat*, (CADE), București: Cartea Românească.

CANDREA, I.-A., 1944, *Folklorul medical român comparat*, București: Editura Casa Școalelor.

CANDREA, I.-A.; DENSUSISANU, Ov., 2006, *Dicționarul etimologic al limbii române. Elementele latine. A-Putea* (CDDE). Ediție îngrijită de Gr. Brâncuș, Pitești: Editura paralela 45. (Ed. I: 1907-1914, București: Socec).

CANDREA, Ion-Aurel, 2001, *Lumea basmelor. Studii și culegeri de folclor românesc*. Ediție îngrijită de Antoaneta Olteanu, București: Editura Paideia.

CAPIDAN, Th., „Originea vocativului în -le”, în: *Dacoromania*, I, 1920-1921, pp. 185-209.

CAPIDAN, Th., 1952, *Elementul slav dialectal românesc*, București: Editura Academiei.

CARACOSTEA, Dumitru, „Creangă și problema variantelor cărturărești”, în: Dumitru Caracostea; Ovidiu Bîrlea, 1979, *Problemele tipologiei folclorice...*, București: Editura Minerva.

CARACOSTEA, Dumitru; BÎRLEA, Ovidiu, 1971, *Problemele tipologiei folclorice*, București: Editura Minerva.

CARACOSTEA, Dumitru, 2000, *Expresivitatea limbii române*, Iași: Editura Polirom.

CARAGIU-MARIOȚEANU, Matilda, 1975, *Compendiu de dialectologie română (Nord- și Sud-dunăreană)*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.

- CARAMAN, Petru, 1987, *Studii de folclor*. Ediție îngrijită de Viorica Săvulescu. Studiu introductiv și tabel cronologic de Iordan Datcu, București: Editura Minerva.
- CASSIER, Ernst, 1980, *Langage et mythe: à propos de noms de dieux*, Paris: Minuit.
- CĂLINESCU, G., 1965, *Estetica basmului*, București: Editura pentru literatură.
- CEAUȘANU, Gh. F., 2007², *Superstițiile poporului roman în asemănare cu ale altor popoare vechi și noi*, București: Editura Saeculum I.O.
- CEPRAGA, Dan Octavian *et al.*, 2004, *Le nozze del Sole. Canti vecchi e colinde romene*, Roma: Carocci Editore.
- CERNĂUȚI-GORODEȚCHI, Mihaela, 2002, *Poetica basmului modern*, Iași: Editura XXI.
- CHELCEA, I., 1987, „Reflexe mitologice cu substrat social și preistoric în cultura populară românească”, în: *Revista de filosofie*, nr. 3, 1987, p. 294-299.
- CHEVALIER, Jean; GHEERBRANT, Alain, 1995, *Dicționar de simboluri, mituri, vise, obiceiuri, gesturi, forme, figuri, culori, numere*, volumele 1-3, București: Editura Artemis.
- CHIȚIMIA, I.C., 1971, *Folclorul românesc în perspectivă comparată*, București: Editura Minerva.
- CHOMSKY, Noam, 1977, *Réflexions sur le langage*. Traduit de l'anglais par Judith Milner, Béatrice Vautherin et Pierre Fiala, Paris: Editions Flammarion.
- CIOBANU, Fulvia, 1965, „Câteva observații despre articularea substantivelor proprii cu articol nehotărât în limba română actuală”, în: *Omagiu Rosetti*, 1965, pp. 119-120.
- CIORĂNESCU, Alexandru, 2005², *Dicționarul Etimologic al Limbii Române*. Ediție îngrijită și traducere din limba spaniolă de Tudora Șandru Mehedinți și Magdalena Popescu Marin, București: Editura Saeculum I.O.
- COMAN, Mihai, 1980, *Izvoare mitice*, București: Editura Cartea Românească.
- COMAN, Mihai, 1986, *Mitologie populară românească, I. Viețuitoarele pământului și ale apei*, București: Editura Minerva.
- COMAN, Mihai, 1996, *Bestiarul mitologic românesc*, București: Editura Fundației Culturale Române.
- COMIȘEL, Emilia, 1983, *Folclorul copiilor. Studiu și antologie*, București: Editura Muzicală.
- CONSTANTINESCU, M., 1979, *Triumful lui Făt-Frumos. O lectură comparată a basmului „Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte”*, București: Editura Albatros.
- CONSTANTINESCU, Nicolae, 2000, *Etnologia și folclorul relațiilor derudenie*, București: Editura Univers.
- COȘBUC, G., 1986, *Elementele literaturii populare*, Cluj-Napoca: Editura Dacia.
- COȘERIU, Eugeniu, 1996, *Lingvistică integrală*, București: Editura Fundației Culturale Române.
- COȘERIU, Eugeniu, 1997, *Sincronie, diacronie și istorie. Problema schimbării lingvistice*. Versiune în limba română de Nicolae Saramandu, București: Editura Enciclopedică.

- COȘERIU, Eugeniu, 1999, *Introducere în lingvistică*. Traducere Elena Ardeleanu și Eugenia Bojoga. Cuvânt înainte Mircea Borcilă, Cluj: Editura Echinox.
- COȘERIU, E., 2004, *Teoria limbajului și lingvistica generală*, București: Editura Enciclopedică.
- COTEANU, I.; L. WALD (coord.), *Sistemele limbii*, București: Editura Academiei, 1970.
- COTEANU, Ion; SALA, Marius, 1987, *Etimologia și limba română. Probleme - Principii*, București: Editura Academiei.
- COX, G. W., 1952, *Les dieux antiques, nouvelle mythologie...* Traduit par Stephan Mallarmé, Paris: Gallimard.
- COX, G. W., 1889/1903, *Mythology of the Arian Nations*, London: Paul Kegan.
- CRISTEA, Th., 1972, *Probleme de etimologie. Studii. Articole. Note*, București: Editura Științifică.
- CRISTUREANU, Alexandru, 1980, „Valori stilistice ale numelor unor personaje din basme”, în: *Studii de stilistică, poetică, semiotică*, Cluj-Napoca, pp. 54-60.
- CRÎȘAN, Ion Horațiu, 1986, *Spiritualitatea geto-dacilor. Repere istorice*, București: Editura Albatros.
- DAUZAT, Albert, 1924/1944, *Les noms de personnes. Origine et évolution*, Paris: Delagrave.
- DAUZAT, Albert, 1926/1947, *Les noms de lieux. Origine et évolution*, Paris: Delagrave.
- DECHARNEUX, Baudouin et Nefontaine, L., 2000, *Le symbole*, Paris: PUF.
- DENSUSIANU, A., “De unde vine mitul Ileana Cosânzeana”, în: *Columna lui Traian*, III, 1872, pp. 59-60.
- DENSUSIANU, N., 1986, *Dacia preistorică*, București: Editura Meridiane.
- DERRIDA, Jacques, 1980, „Lingvistică și gramatologie”, în: *Pentru o teorie a semnului. Antologie “TelQuel”*. Introducere, antologie și prefață Adriana Babeți și Delia Șepețean-Vasilu, București: Editura Univers, pp. 49-106.
- DETIENNE, Marcel, 1981, *L'invention de la mythologie*, Paris: Gallimard.
- DIACONESCU, Paula, 1970, *Structură și evoluție în morfologia substantivului românesc*, București: Editura Academiei.
- DIMA, Alexandru, *Gândirea românească în estetică*, Cluj-Napoca: Editura Dacia.
- DIMA, Cristina, 2006, „Balaurul și identitatea sa, un pericol mai mare decât moartea”, în: *Spații imaginare și identități în literatura pentru copii*, București: Editura Muzeului Literaturii Române, pp. 184-194.
- DJUVARA, Neagu, 2010¹⁰, *O scurtă istorie a românilor povestită celor tineri*, București: Humaitas.
- DOMINICY, Marc, 2011, *Poétique de l'évocation*, Paris: Classique Garnier.
- DRAGOMIRESCU, Gh. N., 1975, *Mică enciclopedie a figurilor de stil*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- DUBOIS, J., 1965, *Grammaire structurale du français. Nom et prénom*, Paris: Larousse.

- DUMISTRĂCEL, S., 2001, „*Până-n pânzele albe*”, [Dicționar de] *Expresii românești*, Iași: Institutul European.
- DUMISTRĂCEL, Stelian, 2007, „Frământările de limbă din perspectiva *théchnerhetoriké*”, în: *Limba română. Stadiul actual al cercetării*. Coordonator: Gabriela Pană Dindelegan, București:Editura Universității din București, pp. 305-316.
- DUMITRESCU, Fl. (coord.), 1978, *Istoria limbii române*, București: Editura Didactică și Pedagogică.
- DURAND, Gilbert ,2000, *Structurile antropologice ale imaginarului*. Traducere de Marcel Aderca, postfață de Cornel Mihai Ionescu, București: Editura Univers Enciclopedic.
- ECO, Umberto, 2003, *O teorie a semioticii*. Traducere din engleză de Cezar Radu și Costin Popescu, București: Editura Meridiane.
- EDWARD Sapir, 1969, *La Linguistique. III. La Gradation - Recherches sémantiques*, Paris: Seuil.
- ELIADE, Mircea, „Despre o «filosofie» a lunii”, în: *Insula lui Euthanasios*, București, 1943.
- ELIADE, Mircea, 1977, *Aspecte ale mitului*, București: Editura Univers.
- ELIADE, Mircea, 1980, *De la Zalmoxis la Genghis-Han. Studii comparative despre religie și folclorul Daciei și Europei Orientale*. Traducere de Maria Ivănescu și Cezar Ivănescu, București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- ELIADE, Mircea, 1992, *Comentarii la Legenda Meșterului Manole*, în: Mircea Eliade, *Meșterul Manole*. Studii de etnologie și mitologie. Ediție și note de Magda Ursache și Petru Ursache. Studiu introductiv de Petru Ursache, Iași: Editura Junimea.
- ELIADE, Mircea, 1992, *Sacrul și profanul*. Traducere din limba franceză de Rodica Chira, București:Editura Humanitas.
- ELIADE, Mircea, 1994, *Nostalgia originilor. Istorie și semnificație în religie*, traducere de Cezar Baltag, București: Humanitas.
- ELIADE, Mircea, 1998, *Mituri, vise și mistere*. Traducere de Maria Ivănescu și Cezar Ivănescu, București: Univers Enciclopedic.
- ELIADE, Mircea, 1999, *Mitul eternei reîntoarceri. Arhetipuri și repetare*. Traducere de Maria Ivănescu și Cezar Ivănescu, București: Univers Enciclopedic.
- EMINESCU, M., 1949, *Literatura populară*, vol. I-II. Ediție de D. Murărașu, București: Minerva
- EVSEEV, Ivan, 1983, *Cuvânt – simbol – mit*, Timișoara: Editura Facla.
- EVSEEV, Ivan, 1994, *Jocurile tradiționale la copii*, Timișoara: Editura Excelsior.
- EVSEEV, Ivan, 1998, *Dicționar de magie, demonologie și imitologie românească*, Timișoara: Editura Amarcord.

- EVSEEV, I., 1998, *Dicționar de magie, demonologie și mitologie românească*, Timișoara: Editura Amarcord.
- EVSEEV, Ivan, 1999, *Componenta mitologică a vocabularului românesc*, București: Editura Academiei Române.
- FERBER, Michael, 2001, *Dicționar de simboluri literare*. Traducere din limba engleză de Florin Sicoie, București: Editura Cartier.
- FISCHER, I., 1975, *Latina dunăreană. Introducere în istoria limbii române*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- FLACELIÈRE, Robert, 1970, *Istoria literară a Greciei antice*. În românește de Mihai Gramatopol, București: Editura Unives.
- FLEW, Antony, 1996, *Dicționar de filozofie și ilogică*. Traducere D. Stoianovici, București: Editura Humanitas.
- FOCHI, Adrian, 1976, *Datini și eresuri populare de la sfârșitul secolului al XIX-lea*, București.
- FOCHI, Adrian, 1980, *Estetica oralității*, București: Editura Minerva.
- GÀLDI, L., 1939, *Les mots d'origine néogrecque en roumain à l'époque des phanariotes*, Budapest.
- GARDINER, A. H., 1954, *The Theory of Proper Names*, London: Pullgram.
- GARDINER, A., 1960², *The Theory of Speech and Language*, Oxford: Clarendon Press.
- GASTER, Moses, 1983, *Literatura populară română*, București: Editura Minerva.
- GENNEP, Arnold van, 1996, *Riturile de trecere*, Iași: Editura Polirom.
- GHINOIU, I., 1992, „Zilele săptămânii. Credințe și tradiții”, în: *Tradiția românească*, nr. 1, pp. 31-33.
- GILBERT Durand, 2004, *Introducere în mitodologie*. Traducere de Corin Braga, Cluj-Napoca: Dacia.
- GIMBUTAS, M., 1989, *Civilizație și cultură. Vestigii preistorice în sud-estul european*, București: Editura Meridiane.
- GIUGLEA, George, 1983, *Cuvinte românești și romanice...*, Ediție de Florența Sădeanu, București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- GOROVEI, A., 1995, *Credințe și superstiții ale poporului român*, București: Editura Socec, ediție nouă îngrijită și intrăducere de Iordan Datcu, București: Editura Grai și Suflet-Cultura Națională.
- GOUGENHEIM, G., 1963, *Système grammaticale de la langue française*, Paris: D'Artrey.
- GRAUR, Al., 1945, „Contribution à l'étude du genre personnel en roumain”, în: BL, XIII, pp. 97-104.
- GRAUR, Al., 1963, *Etimologii românești*, București: Editura Academiei Române.

- GRAUR, Al., 1965, „Les noms de personne roumains munis d'article”, în: RRL, X, 6, 1965, pp. 552-554.
- GRAUR, Al., „Articolul hoară la numele de persoane românești”, în: RRL, X, 1965, nr. 6, pp. 551-557; XVII, 1966, nr. 1, pp. 199-247.
- GRAUR, Al.; Avram. M., (coord), 1989, *Formarea cuvintelor în limba română* (FCLR), vol. III (Sufixe), București: Editura Academiei.
- GRAUR, Alexandru, 1965, *Numedepersoane*, București: Editura Științifică.
- GREIAMAS, J.A., 1970, *Du sens. Essai sémiotique*, Paris: Seuil.
- GRIMAL, Pierre, (coord.), 2003, *Dicționar de mitologie greco-romană*, Iași: Editura Polirom.
- GSELL, Otto, 1979, *Gegensatz Relationen im Wortschatz romanischer Sprachen*, Tübingen:
- GUBERNATIS, Angelo de, 1881-1882, *Mythologie des plantes*, t. I-II, Paris: Reinwald.
- GUȚU Romalo, V., „Articolul și categoria determinării în limba română actuală”, în: *Elemente de lingvistică structurală*, București: E.Ș., 1967.
- GUȚU Romalo, Valeria, 1968, *Morfologia structurală a limbii române (substantivul, adjectivul, verbul)*, București: Editura Academiei.
- GUȚU, G., 1983, *Dicționar latin-român*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- HALLIG, Rudolf und WARTBURG, Walter von, 1952/1995, *Begriffsystem als Grundlage für die Lexicographic*, Berlin: Akademie Verlag.
- HASDEU, B. P., 1977, *Studii de folclor*, Cluj-Napoca: Editura Dacia.
- HASDEU, Bogdan Petriceicu, 1974-1976, *Etymologicum Magnum Romaniae*. Vol. I–III. Ediție îngrijită de Grigore Brâncuș, București: Editura Minerva.
- HASDEU, B. Petriceicu, 1984/2003, *Cuvențe den bătrâni*, I-II, *Cărțile poporane ale românilor în secolul XVI în legătură cu literatura poporană cea nescrisă*. Studiu de filologie comparată de... Ediție îngrijită și notată de G. Mihăilă, București: Editura Didactică și Pedagogică.
- HEIDEGGER, M., 1988, “Despre esența adevărului”, în: *Repere pe drumul gândirii*. Selecție și traducere de Gabriel Liiceanu și Thomas Kleininger, București: Editura Politică.
- HEIDEGGER, Martin, 1995, *Timp și ființă*. Traducere din limba germană de Dorin Tilișca și Mircea Arman. Studiu introductiv de Radu Enescu, București: Editura Jurnalul literar.
- HENTZE, Carol, 1938/2006, *Mythes et symboles lunaires*, Anvers: Labor Sciences Humaines.
- HERSENI, T., 1977, *Forme străvechi de cultură poporană românească*, Cluj-Napoca: Editura Dacia.
- HERSENI, Traian, 1976, *Literatură și civilizație*, București: Editura Univers.
- HJELMSLEV, L., 1971, *Essais linguistiques*, Paris: Minuit.

- HOLT, J., 1946, *Rationel Semantik (Pleremik)*, Copenhaga, în: *Acta Jutlandica*.
- HRISTEA, Theodor, 2006, *Etimologia în principalele lucrări lexicografice românești, Considerații generale*, în vol. *Limba Română. Stadiul actual al cercetării*. Coordonator Gabriela Pană Dindelegan, București:Editura Universității din București, pp.23-38.
- HUMBOLDT, Wilhelm von, 2008, *Despre diversitatea structurală a limbilor și influența ei asupra dezvoltării spirituale a umanității*. Versiune românească, introducere, notă asupra traducerii, tabel cronologic, bibliografie și indici de Eugen Munteanu, București: Humanitas.
- IBRĂILEANU, G., 1926, „Numele proprii în opera comică a lui Caragiale”, în: *Viața Românească*, nr. 12.
- ILIESCU, Maria, Dan Slusanski (éds.) , 1991, *Du latin aux langues romanes*, Heidelberg: Gottfried Egert Verlag.
- IONAȘCU, Al., „Evoluția sistemului de articulare a numelor proprii românești și datele geografiei lingvistice”, în: *Sistemele limbii*, București, 1970, pp. 173-180.
- IONESCU, Anca Irina, 1978, *Lingvistică și mitologie*, București:Editura Litera.
- IONESCU, Christian, 1975, *Mică enciclopedie onomastică*, București: Editura Enciclopedică.
- IONESCU, Emil, 2001, *Manual de lingvistică generală*, ediția a III-a, cu un cuvânt înainte de prof. dr. doc. Emanuel Vasiliu, București:Editura Bic All.
- IORDAN, I., 1983, *Dicționar al numelor de familie românești*, București:Editura Științifică și Enciclopedică.
- IORDAN, I.; Guțu Romalo, V.; NICULESCU, Al., 1967, *Structura morfologică a limbii române*, București: Editura Științifică.
- IORDAN, Iorgu, 1975, *Stilistica limbii române*, București:Editura Științifică.
- IORDAN, Iorgu, *Limba română. O gramatică a „greșelilor”*, București: Socec and Co.
- IRIMIA, Dumitru, 1986, *Structura stilistică a limbi iromâne contemporane*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- IONESCU Anca Irina, 1978, *Lingvistică și mitologie*, București: Editura Litera.
- ISPIRESCU, Petre, 1969, *Opere*, vol. I, București: Editura pentru literatură.
- ISTRATE, Mariana, 2000, *Numele propriu în textul narativ. Aspecteale onomasticii literare*, Cluj-Napoca: Editura Napoca-Star.
- IVĂNESCU, Gh., 1958, „*Origine pré-indo-européenne des noms du Danube*”, în: *Contributions onomastiqués*, București: Editura Academiei, I, pp. 125-139.
- JASPERSEN, Otto, 1939, *Essentials of English Grammar*, New York: Henry Holt.
- JASPERSEN, Otto, 1963, *The Philosophy of Grammar*, London: Collins.

- JAKOBSON, R., 1969, „The Gender Pattern of Russian”, în: SCL, XI, 3, 1969, p. 540-548.
- JAKOBSON, R., 1958, „On the Romanian Neutre”, in: CL, 1958 (supliment), p. 237-341.
- KERNBACH, Victor, 1995, *Dicționar de mitologie generală*, București: Editura Albatros.
- KERNBACH, Victor, 2002, *Universul mitic al românilor*, București: Editura Lucman.
- KLEIBER, George, „Adjectifs antonymiques. Comparaison implicite et comparaison explicite”, în: *Travaux de linguistique et la littérature*, XIV, 1, 1976, Strasbourg, pp. 277-326.
- LAMBRIOR, Al., 1976, ediția modernă realizată de Ion Nuță.
- LÉVI-STRAUSS, Claude, 1967, 1974, *The scope of anthropology*; translated from the French by Sherry Ortner Paul and Robert A. Paul. London: Cape.
- LINDHOLM, M.E., 1931, *Stilistiske Studien*, Lund: Gleerup.
- LOBIUC, Ioan, 2005, „Conceptele de “sistem” și “structură” în științele limbajului”, în: *Revista de lingvistică generală și românească, Philologos*, Anul II, nr.1-2,(1), iunie, pp. 7-11.
- LOBIUC, Ioan, 2005, „Probleme teoretice și practice ale terminologiei lingvistice actuale”, în revista *Philologos*, Anul I, nr.1-2, iunie, pp. 11-29.
- LOMBARD, Alf, 1974, *La langue roumaine, une présentation*, Paris: Klincksieck.
- LOVINESCU, Vasile, 1993, *Mitul sfâșiat*, Iași: Editura Institutul European.
- MAGNUSSON, R., 1954, *Studies in the Theory of the Port of Speech*, Lund: Gleerup.
- MANECA, Constant, 1978, *Lexicologie statistică romanică*, București: T.U.B.
- MANOLIU-MANEA, M., 1970, „Din curiozitățile neutruului românesc: colectivele animate”, în: L. Wald, I. Coteanu, 1970, *Sistemele limbii*, București: Editura Științifică, pp. 190-197.
- MARCUS, S.; NICOLAU, Ed.; STATI, S., 1966, *Introducere în lingvistica matematică*, București: Editura Științifică.
- MARCUS, Solomon, 1963, „Modelarea matematică a limbii”, în: *Limba română*, București, nr. 5, 1963, pp. 11-27.
- MARCUS, Solomon (ed.) , 1975, *Semiotica folclorului. O abordare lingvistico-matematică*, București: Editura Academiei.
- MARIENESCU, At. M. 1884, *Cultul păgân și creștin*, Vol. I. *Sărbătorile și datinile române*, București: Academia Română.
- MAROUZEAU, J., 1933, „Groupes de mots, formules set clichés”, in: *Revue des études latines*, XI, 1933, pp. 85-92.
- MAZILU, Dan Horia, 2004, *Recitind literatura română veche. Compendiu*, [București]:Editura Ager.
- MĂRGĂRIT, Iulia, 2007, *Comentarii etimologice și semantice*, București: Editura Academiei Române;
- MELČUK, I., 1993, *Cours de morphologie générale*, vol. I, vol. II, Montréal/Paris: Presses Universitaires de Montréal.

- MESNIL, Marianne et Assia POPORA, 2007, *Studii de etnologie balcanică*, Bucurest: Paideia.
- MIHĂESCU, H., 1966, *Influența greacă asupra limbii române până în secolul al XV-lea*, București: Editura Academiei.
- MIHĂILĂ, Gh., 1961, *Împrumuturi vechi sud-slave în limba română*, București: Editura Academiei.
- MIHĂILĂ, Gh., *Studii de lexicografie*, București: Editura Științifică.
- MOESCHLER, J. et A. REBOUL, 1994, *Dictionnaire encyclopédique de pragmatique*, Paris: Seuil
- MÜLLER, M., 2002, *Mythologie comparée*. Edition établie, présentée et annoté par P. Brunel, Paris: Laffont.
- MUNTEANU, Eugen, 2005, *Introducere în lingvistică*, Iași: Editura Polirom.
- MUNTEANU, Ștefan, 1972, *Stil și expresivitate poetică*, București:Editura Științifică.
- MUȘAT, Radu, 2006, *Nume proprii, nume comune. Dicționar de antonomaze*, Iași, Editura Polirom.
- MUTHU, Mircea; MUTHU, Maria, 1998, *Făt-Frumos și vremea uitată*, București:Editura Libra.
- MUTHU, Mircea, 2002, *Balcanism literar românesc*, vol.I: *Etapele istorice ale conceptului*,Cluj-Napoca:Editura Dacia.
- NASTA, Mihai, 2001, *Les êtres de paroles. Herméneutiques du langage figuré. Cahiers de philosophie ancienne*, No 17, Bruxelles: Editions Ousia.
- NEGRICI, Eugen, 1977, *Expresivitatea involuntară*, București:Editura Cartea Românească.
- NICULESCU, Al., 1959, „Sur l’objet direct prépositionnel dans les langues romanes”, în: *Recueil d’études romanes*, Bucharest, pp. 167-175.
- NIȚU, George, 1988, *Elemente mitologice în creația populară românească*, București: Editura Albatros.
- NOICA, Constantin, 1978, *Sentimentul românesc al ființei*, București: Editura Eminescu.
- NOICA, Constantin, 1989, *Istoricitate și eternitate. Repere pentru o istorie a culturii românești*. Ediție îngrijită, cuvânt înainte și bibliografie de Mircea Handoca, București: Editura Capricorn.
- OIȘTEANU, A., 1980, *Grădina de dincolo. Zoosophia*, Cluj-Napoca: Editura Dacia.
- OIȘTEANU, Andrei, 1988, “Reminiscente mitico-rituale în folclorul copiilor”, în: *Folclor literar*, vol. VII, Timișoara.
- OIȘTEANU, Andrei, 1989, *Motive și semnificații mito-simbolice în cultura tradițional românească*,București:EdituraMinerva.
- OIȘTEANU, Andrei, 2004, *Ordine și Haos. Mit și Magie în cultura tradițională românească*, Iași: Editura Polirom.
- OLTEANU Antoaneta, 2004, *Homo Balcanicus. Features of the Balkan mentality*,

București:Paideia.

OLTEANU, Antoneta, 2010, *Dicționar de mitologie. Demoni, duhuri, spirite*, Pitești: Paralela 45.

OVIDIU, 1957, *Metamorfozele*. În românește de Maria Valeria Petrescu, București:ESPLA.

PALIGA, Sorin, 1989, „Zeități feminine ale basmelor românești: Zână, Sânziene. Originea cuvântului și a cultului profan”, în: *Limba română*, nr. 38, 2, pp. 141–149.

PALIGA, Sorin, 2006, *Mitologia slavilor*, București: Editura Meteor.

PAMFILE, Tudor, 2002, *Povestea lumii de demult*, București: Editura Paideia.(Ed. I: 1913).

PANȚU, Zacharia C., 1929, *Plante cunoscute de poporul român*, București.

PAPADIMA, Ovidiu, 1968, *Literatura populară*, București: Editura pentru literatură.

PAPADIMA, Ovidiu, 1968/1995, *O viziune românească asupra lumii*. Ediție îngrijită de I. Oprișan, București: Editura Saeculum I. O.

PAPAHAGI, Pericle, 1900, *Din literatura populară a aromânilor*, 2 vol., București.

PAPAHAGI, Tache, 1979, *Mic dicționar folcloric. Spicuri folclorice și etnografice comparate*. Ediție îngrijită, note și prefață de Valeriu Rusu, București: Editura Minerva.

PAUL, Radu I., *Flexiunea nominală internă în limba română, (Numirile proprii și articularea)*, 1932.

PAVELESCU, Gheorghe, 1944, *Mana în folclorul românesc*, Sibiu.

PĂTRUȚ, I., „Despre vechimea relațiilor lingvistice slavo-române”, în : CL, XIV, 1969, p. 25, și CL, XII, 1967, pp. 21-22.

PĂTRUȚ, Ioan, 1980, *Onomastica românească*, București:Editura Științifică și Enciclopedică.

PĂTRUȚ, Ioan, 1984, *Nume de persoane și nume de locuri românești*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.

PĂTRUȚ, Ioan, 1980, *Onomastica românească*, București:Editura Științifică și Enciclopedică.

PIAGET, Jean, 1998, *Psihologia inteligenței*, ediția a II-a. Traducere din limba franceză de Dan Răutu, București:Editura Științifică.

PLATON, *Opere*, IV. *Phaidon. Phaidros*. Ediție îngrijită de Petru Creția. Traducerea dialogului *Phaidros*, Gabriel Liiceanu. Traducerea, lămuriri preliminare și note la *Comentariul* lui Hermeias la *Phaidros*, Andrei Cornea și Radu Bercea..., București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1983.

PLEȘU, A., 1988, *Minima moralia*, București: Editura Cartea Românească.

POGHIRC, Cicerone, 1996, „Influența autohtonă”, în: *Istoria limbii române*, vol. II, București: Editura Academiei, pp. 313-365.

POP, Mihai ,1967, *Metode noi în cercetare a structurii basmelor*, în: *Folclor literar*, Timișoara, pp. 5-11.

- POP, Mihai; RUXĂNDIOIU ,Pavel, 1976, *Folclor literar românesc*, București:Editura Didactică și Pedagogică.
- POPESCU-SIRETEANU, I., 1983, *Limba și cultură populară*, București: Editura Eminescu.
- POTTIER, B., 1960, „L’objet direct prépositionnel: faits et théories”, în: SCL, nr. 3, pp. 673-676.
- PRINCE, Gerald, 2004, *Dicționar de naratologie*. Traducere Sorin Pârvu, Iași: Editura Institutului European.
- PROPP, Vladimir Ivanovici, 1970, *Morfologia basmului*. În românește de Radu Nicolau. Studiu introductiv și note de Radu Niculescu, București: Editura Univers.
- PROPP, Vladimir Ivanovici, 1973, *Rădăcinile istorice ale basmului fantastic*, București: Editura Univers.
- PUȘCARIU, Sextil, 1987, *Istoria literaturii române. Epoca veche*, București: Editura Eminescu.
- QUINTILIANUS, M. F., 1974, *Arta oratorică*, vol. I-III. Traducere, studiu introductiv și note de Maria Hetco, București: Editura Minerva.
- RACOVÎȚĂ, C-tin, 1940, „Surla genre personnel en roumain”, în: BL, pp. 154-158.
- RĂDULESCU-CODIN, C., 1986, *Literatura populară*, I. Ediție de Ioana Șerb și Florica Șerb, București: Editura Minerva.
- RĂDULESCU-MOTRU, C., 1940, *Timp și destin*, București: Tiparul Universitar.
- ROBERTSON, T., 1859/1987, *Dictionnaire idéologique*, Paris: Hachette.
- ROCERIC, A., 1960, „Cu privire la aplicarea metodei stilistice în studiul vocabularului”, în: *Limba Română*, ne. 3, 1960, pp. 21-32.
- RODARI, Gianni, 1980, *Gramatica fanteziei, introducere în arta de a inventa povești*, București:EdituraDidacticășiPedagogică.
- ROSETTI, Al., 1957. „Despre genul neutru și genul personal în limba română”, în SCL, nr. 4, pp. 407-411.
- ROSETTI, Al., 1975, *Limba descântecelor românești*, București: Editura Minerva.
- SALA, Marius, 1999, *Introducere în etimologia limbii române*, București:Editura Univers Enciclopedic.
- SALA, Vasile, 1939, *Comoara cu povești frumoase*, București: Editura Noastră.
- SAUSSURE, Ferdinand de, 2004, *Scrieri de lingvistică generală*. Text stabilit și editat de Simon Bouquet și Rudolf Engler, cu colaborarea lui Antoinette Weil. Traducere Luminița Botoșineanu, Iași: Editura Polirom.
- SÎRBU,Richard, 1977, *Antonimia lexicală în limba română*,Timișoara: Editura „Facla”.

- SPEAR, Athena Tacea, 1973, „Basmеle populare românești despre Pasărea Măiastră și înrudirea ei cu pasărea Phoenix și alte păsări solare, în: *REF*, t. 18, nr. 1, pp. 3-12.
- STAROBINSKI, Jean, 1985, *Textul și interpretul*, București: Editura Univers.
- STATI, Sorin, „Metode structurale și matematice”, în: Al. Graur (coord.), 1972, *Introducere în lingvistică*, București: Editura Științifică, pp. 326-338. Într-o formă mai dezvoltată, studiul a fost inclus în *Tratatul de lingvistică generală*, București: Editura Academiei, 1971, pp. 120-43.
- ȘĂINEANU, Lazăr, 1978, *Basmеle române în comparațiune cu legendele antice, clasice și în legătură cu basmele popoarelor învecinate și ale tuturor popoarelor romanice*. Ediție îngrijită de Ruxandra Niculescu. Prefață de Ovidiu Bîrlea, București: Editura Minerva. (Ed. I: 1895).
- ȘĂINEANU, Lazăr, 1999, *Încercare asupra semasiologiei limbei române: Studii istorice despre tranzițiunea sensurilor*. Ediție de Livia Vasiliuță. Timișoara: Editura de Vest. (Ed. I: 1887).
- ȘĂINEANU, Lazăr, 2012, *Ielele sau Zânele rele – studii folclorice*. Ediție de I. Opreșan, București: Saeculum I.O. (Ed. I: 1896).
- ȘERBAN, V.; Evseev, I., 1978, *Vocabularul românesc contemporan*, Editura Facla, Timișoara.
- ȘUTEU, V., 1959, „Observații asupra frecvenței cuvintelor în operele unor scriitori români”, în: SCL, X, fasc.3, pp. 105-120.
- TALOȘ, Ion, 2001, *Gândirea magico-religioasă la români*, București: Editura Enciclopedică.
- TAYLOR, Edward B., 1871/1993, *Primitive Culture*, London: Longman.
- TODI, Aida, 2005, „Elementul autohton în limba română. Stadiul actual al cercetărilor”, în: *Revista de lingvistică generală și românească Philologos*, Anul II, nr.1-2(1), iunie, pp. 62-72.
- TODOROV, Tzvetan, 1973, *Introducere în literatura fantastică*. Prefață de Alexandru Sîncu, București: Editura Univers.
- TOGEBY, K., 1965, *Structure immanente de la langue française*, Paris: Larousse.
- TOHĂNEANU, I. Gheorghe, 1976, *Dincolo de cuvânt*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- TOHĂNEANU, I. Gheorghe, 1995, *Dicționar de imagini pierdute*, Timișoara: Editura Armacord.
- TOMESCU, D., 1973, „Cercetarea gramaticală a numelor proprii”, în: LR, XXII, 1973, nr. 5, pp. 467-477.
- TOMESCU, Domnița, 1998, *Gramatica numelor proprii în limba română*, București: Editura All Educational.
- TOMESCU, Domnița, 2006, *Derivare lexicală și derivare onomastică*, în: *Limba Română. Stadiul actual al cercetării*, București: Editura Universității din București, pp.609-614.

- TOPOROV, V. N., 1985, *Observații asupra codului vegetal al mitului esențial*, în: *Semnificație și comunicare în lumea contemporană*, București: Editura Politică.
- TUDOR, Dumitru (coord.), 1982, *Enciclopedia civilizației romane*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- UMBERTO, Eco, 2003, *De l'arbre au labyrinthe*, Paris : Grasset.
- URSACHE, P., 1980, *Prolegomene la o estetică a folclorului*, București: Editura Cartea Românească.
- VANHESE, Gisèle, 2007, *Eminescu plutonico. Poetica del fantastico*, Rende:Università della Calabria.
- VASILIU, Emanuel, 1960 „Observații asupra categoriei genului în limba română”, în: SCL, XI, 3, 1960, pp. 769-771.
- VERNANT, Jean-Pierre, 1997³, *Mythe et société en Grèce ancienne*, Paris: François Maspéro.
- VEYNE, Paul, 1983, *Les Grecs ont-ils cru à leurs mythes?* Paris: Seuil.
- VIANU, Tudor, 1975, *Idealul clasic al omului*, București:Editura Enciclopedică Română.
- VLAD,Carmen, 1980,*Direcții în semiotica lingvistică românească*,în: *Studiidestilistică, poetică, semiotică*,Cluj-Napoca, pp. 250-253.
- VRABIE,G heorghe, 1968, *Folcloristică română-evoluție, curente metode*, București:Editura pentru Literatură.
- VRABIE, Gh., 1978, *Retorica folclorului*, București: Editura Minerva.
- VRABIE, Gh., 1983, *Eposul popular românesc. Teme-motive-structuri poetice*, București: Editura Albatros.
- VRABIE, Gheorghe, 1990, *Din estetica poeziei populare românești. Analize stilistice și literare*, București:EdituraAlbatros.
- VULCĂNESCU, Mircea, 1991, *Dimensiunea românească a existenței*, București: Editura Fundației Culturale Române.
- VULCĂNESCU, R., 1987, *Mitologia română*, București: Editura Academiei.
- WELLEK, René; WARREN, Austin, 1967, *Teoria literaturii*, București:Editura pentru Literatură Universală.
- ZAFIU, Rodica, 2000, *Narațiune și poezie*, București:Editura All.
- ZAFIU, Rodica, 2006, „Evaluarea umorului verbal”, în: *Limba Română. Stadiul actual al cercetării*. Coordonator Gabriela Pană Dindelegan, București:Editura Universității din București, pp.497-508.
- ZUGRAVU, Nelu, 1997, *Geneza creștinismului popular al românilor*, București: Institutul de Tracologie .

ZUGUN, Petru, 2009, *Lexicologia limbii române*, Iași: Editura Tehnopress.

*** *Civilisations. Revue internationale d'anthropologie et de sciences humaines*, vol. 60, no 2, 2012.

***, 1981, *Dicționarul elementelor românești din documentele slavo-române 1374-1600*, Institutul de Lingvistică din București, București: Editura Academiei Române.

***, 1996, *Miturile lui Platon*. Antologie și studiu introductiv de Cristian Bădiliță, București: Editura Humanitas.